

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen

DOM
2011-12-01
Meddelad i
Stockholm

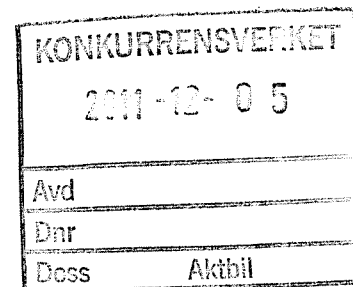
Mål nr
21614-11
Enhet 17

SÖKANDE

Yrkesförarutbildning i Värmland HB, 969720-5871
Brisgatan 4,
Box 5075
650 05 Karlstad

Ombud:

Advokat Tobias Hamrin
Advokat Caroline Ygge
Advokatfirman Delphi KB
Östra Hamngatan 29
411 10 Göteborg

MOTPART

Arbetsförmedlingen
Juridiska enheten
113 99 Stockholm

SAKEN

Ansökan om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling – LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning enligt LOU.

Dok.Id 182950

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

BAKGRUND

Arbetsförmedlingen har upphandlat en riksomfattande arbetsmarknadsutbildning för lastbils-, buss- och taxiförare. Genom en uppdelning för geografiska områden och trafikslag har Arbetsförmedlingen genomfört sammanlagt 66 upphandlingar. Upphandlingarna har genomförts genom ett förenklat förfarande med annons.

ANSÖKAN OM ÖVERPRÖVNING OCH YRKANDEN M.M.

Yrkesförarutbildning i Värmland HB (nedan YFUV eller bolaget) ansöker om överprövning enligt LOU och yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen ska göras om. Som grund för yrkandet anför YFUV att skall-kraven i förfrågningsunderlaget står i strid med LOU och gemenskapsrätten eftersom de är såväl otydliga som oproportionerligt betungande jämfört med syftet de avser att uppnå. Bristen i förfrågningsunderlaget är hänförligt till den konkurrensuppsökande fasen, varför upphandlingen ska göras om. Bolaget anför bl.a. följande som stöd för sin talan. YFUV har lämnat ett anbud gällande lastbilsutbildning inom område 16, Karlstad. Anbudet har förkastats därför att det inte ansågs ha uppfyllt fem olika skall-krav. Totalt har 17 av 26 anbud bedömts inte uppfylla skall-kraven helt eller delvis. Orsaken till att ett stort antal anbud förkastats är alltså i många fall att de i förfrågningsunderlaget efterfrågade beskrivningarna från anbudsgivarna inte ansetts ha varit tillräckligt tydliga. Detta är en konsekvens av att Arbetsförmedlingen har utformat skall-kraven som krav på en beskrivning, i stället för materiella krav på en egenskap. Arbetsförmedlingen har blandat ihop skall-kraven med bevismedel för att skall-kraven ska anses uppfyllda. Utformningen av skall-kraven strider dessutom mot transparens- och proportionalitetsprinciperna eftersom de innehåller krav på beskrivningar utan motsvarande materiellt krav. Att efterfråga utförliga beskrivningar över hur man uppfyller ett krav, när det inte finns någon an-

given nivå som måste uppfyllas och innehållet i beskrivningen därför i praktiken helt saknar betydelse men medför merarbete för anbudsgivaren, strider mot det upphandlingsrättsliga kravet på proportionalitet. Att ha anbudsgivare att skriva långa beskrivningar utan tydligt syfte och där det för en potentiell anbudsgivare är oklart hur mycket och vad som behöver skrivas strider dessutom mot transparensprincipen. Att förfrågningsunderlaget brustit i transparens blir tydligt då ett osedvanligt stort antal anbud inte uppfyllt skall-kraven. Utformningen av förfrågningsunderlaget har slutligen lett till att konkurrensen inte har kunnat utnyttjas eftersom förekomsten av otydliga och betungande krav har en avskräckande inverkan på en potentiell anbudsgivare.

Arbetsförmedlingen bestrider bifall till bolagets ansökan. Arbetsförmedlingen yrkar att domstolen fastslår att YFUV endast medges talerätt i den upphandling där man lämnat anbudet, nämligen Lastbilsförare, område 16. Till stöd för sin talan anför Arbetsförmedlingen i huvudsak följande. De krav som ställs är adekvata i förhållande till det syfte som ska uppnås. De krav på kvalitetsstyrning av såväl anbudslämnande företag som de specifika utbildningarna, miljökrav, krav på utbildningens innehåll och krav på kompetens hos såväl leverantörens egen personal som hos anlitade underleverantörer och samarbetspartners syftar till att utbildningen ska hålla den kvalitativa nivå som Arbetsförmedlingen har eftersträvat vid upphandlingstillfället, under hela avtalstiden. Samtliga potentiella anbudslämnande företag har under anbudstiden haft möjlighet att ställa publika frågor kring eventuella otydligheter och ta del av de svar som lämnats på samtliga inkomna frågor. Det är riktigt att ett större antal anbud än vad man normalt kan förvänta sig av en upphandling av det här slaget har förkastats på grund av brister i uppfyllelse av skall-kraven. Det är dock inte i första hand ett förhållande som är hänförligt till förfrågningsunderlagets utformning utan att ett stort antal anbudsgivare inte har varit tillräckligt noggranna när de lämnat anbudet. Även om förfrågningsunderlaget inte är optimalt ut-

format, kan inte de eventuella bristerna anses vara så allvarliga att vare sig den i målet aktuella upphandlingen eller de övriga 65 upphandlingarna ska göras om (se RÅ 2002 ref. 50).

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Av 1 kap. 9 § LOU framgår att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och ickediskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet i iakttagas.

Enligt 16 kap. 1 § LOU får en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärd enligt bl.a. 5 § (ansökan om överprövning).

Av 16 kap. 5 § LOU framgår att om den upphandlade myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Förvaltningsrätten bedömning

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att prövningen är begränsad till den upphandling där bolaget inkommit med anbud. Frågan i målet är om denna upphandling ska göras om på grund av att skall-kraven i förfrågningsunderlaget står i strid med LOU och gemenskapsrätten genom att de brister i transparens eller är oproportionerligt betungande jämfört med syftet de avser att uppnå.

Utgångspunkten är att en upphandlande myndighet är fri att själv bestämma föremålet för upphandlingen och bestämma de kvalitetsnivåer, prestanda m.m. som ska gälla för upphandlingen så länge det sker inom ramen för gemenskapsrätten. De grundläggande principer som ska efterlevas vid en

offentlig upphandling är principerna om icke-diskriminering, likabehandling, transparens (öppenhet och förutsebarhet), proportionalitet och ömsesidigt erkännande. Proportionalitetsprincipen innebär att alla åtgärder som vidtas ska både vara nödvändiga och lämpliga med hänsyn till det syfte som eftersträvas. Transparensprincipen uttrycks genom öppenhetskravet i 1 kap. 9 § LOU, och innebär att upphandlingsprocessen ska kännetecknas av förutsebarhet. En anbudsgivare ska genom förfrågningsunderlaget kunna få insikt i hur kvalifikationen och utvärderingen av dess anbud kommer att bedömas.

Av RÅ 2002 ref. 50 framgår emellertid att de skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör att även förfrågningsunderlag som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och gemenskapsrätten inte träds för när.

Förvaltningsrätten finner att förfrågningsunderlaget under de punkter där bolaget inte bedömts uppfylla skall-kraven, närmare bestämt punkterna 1.4.6, 1.4.7, 1.4.8, 2.2.1 och 2.3.2, är tillräckligt klart och förutsebart. Det har inte heller, genom bolagets argumentation, framkommit att förfrågningsunderlaget i övrigt är otydligt på så sätt att det brister i transparens eller är oproportionerligt i jämförelse med syftet det avser att uppnå. Det har således inte i målet visats att någon av de gemenskapsrättsliga principerna eller bestämmelserna i LOU har åsidosatts. Skäl för ingripande enligt LOU saknas därmed varför ansökan om överprövning ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1a LOU).

Maria Ek Oldsjö

Rådman

Föredragande har varit Johannes Dahlman.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1A LOU